टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

23E

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – बहिःस्थ

परीक्षा : मे – २०२४

सत्र २ रे

विषयः रघुवंश (23E421)

दिनांक :२२/०५/२०२४	गुण : १००	वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र. १. माध्यमभाषया पञ्चानां श्लोकानां सटिप्पणमनुवादं कुरुत। (३०)

१) सेना परिच्छदस्तस्य द्वयमेवार्थसाधनम्।
शास्त्रेष्वकुण्ठिता बुद्धिर्मौर्वी धनुषि चातता।।

२) शैशवेऽभ्यस्तविद्यानां यौवने विषयैषिणाम्।
वार्धके मुनिवृत्तीनां योगेनान्ते तनुत्यजाम्।।

३) रजःकणैः खुरोद्धूतैः स्पृशद्भिर्गात्रमन्तिकात्।
तीर्थाभिषेकजां शुद्धिमादधाना महीक्षितः।।

४) प्रदक्षिणीकृत्य हुतं हुताशनमन्तरं भर्तुररुन्धतीं च।
धेनुं सवत्सां च नृपः प्रतस्थे सन्मङ्गलोदग्रतरप्रभावः।।

५) मरुत्प्रयुक्ताश्च मरुत्सखाभं तमर्च्यमारादभिवर्तमानम्।
अवाकिरन्बाललताः प्रसूनैराचारलाजैरिव पौरकन्या।।

६) इत्थं व्रतं धारयतः प्रजार्थं समं महिष्या महनीयकीर्तेः।
सप्त व्यतीयुस्त्रिगुणानि तस्य दिनानि दीनोद्धरणोचितस्य।।

प्र.२. रघुवंशस्य प्रथमसर्गस्य समीक्षणं कुरुत। (२०)

अथवा

द्वितीयसर्गस्य समीक्षणं कुरुत।

प्र.३. द्वयोः ससन्दर्भं सष्टीकरणं कुरुत। (२२)

१) छायेव तां भूपतिरन्वगच्छत्।

२) सहस्रगुणमुत्स्रष्टुमादत्ते हि रसं रविः।

३) स्ववीर्यगुप्ता हि मनोः प्रसूतिः।

प्र.४. त्रयाणां लघुव्याख्यानं कुरुत। (१८)

१) दिलीपसिंहसंवादः

२) रघुवंशमहाकाव्यस्य मङ्गलाचरणम्

३) वसिष्ठमुनेः आश्रमस्य वर्णनम्

४) महाकाव्यस्य लक्षणानि

प्र.५.अ पञ्चानां रूपपरिचयं लिखत। (०५)

१. प्रस्थितायाम्	२. पप्रच्छ	३. नियोक्तुः
४. बभाषे	५. इयम्	६. निशम्य

आ पञ्चानां समासविग्रहं लिखित्वा समासनाम लिखत। (०५)

१. पार्थिवधर्मपत्न्या	२. सपरिग्रहः	३. तपोनिधिम्
४. यथाविधि	५. आनाकरथवत्मनाम्	६. भीमकान्तैः